

Porsgrunn kommune
Postboks 128
3901 PORSGRUNN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Endret tillatelse - Mudring, peling og utfylling ved Sandøya fergekai, gbnr. 33/314 i Porsgrunn kommune

Vedtak

Med hjemmel i forurensingsloven § 18 første ledd nr. 5 endres tillatelsen til tiltak i sjø ved Sandøya fergekai for Porsgrunn kommune. Følgende endringer gjøres:

Tillatelsens vilkår 1 «Tillatelsens ramme» andre kulepunkt endres fra «Utfylling med steinblokker over er areal på 150 m²» til «Utfylling med inntil 2 250 m³ pukk, stein og steinblokker over er areal på 1 550 m²».

Tillatelsens vilkår 3.1 «Område» endres fra at utfyllingen kun omfatter utfylling med steinblokker på allerede utfylt område som beskrevet i e-post 01.02.2022 og skissert på landskapsplanen vedlagt e-posten. Til at tillatelsen kun omfatter utfylling på arealene beskrevet i søknad om endring oversendt per e-post 05.12.2022.

Med hjemmel i forurensingsloven § 18 første ledd nr. 2 endres tillatelsen til tiltak i sjø ved Sandøya fergekai for Porsgrunn kommune. Følgende endringer gjøres:

Tillatelsens vilkår 3.2 «Krav til utfylling» endres ved at begrensningen om kun bruk av steinblokker tas ut og andre krav til utfyllingsmassen, samt krav om bruk av siltgardin ved utfylling tas inn.

Vilkår 6.2 om rutiner for å oppdage spredning og sikre opprydning av eventuell marin forsøpling legges til.

Bakgrunn

Porsgrunn kommune fikk tillatelse etter forurensningsregelverket til å mudre, pele og fylle ut i sjø ved Sandøya fergekai i vedtak datert 23.02.2022 og tillatelsen ble endret etter søknad i vedtak datert 29.08.2022

På vegne av Porsgrunn kommune søkte Rambøll Norge AS om ny endring av tillatelsen 05.12.2022.

Søknaden

Tiltakshaver søker om å endre rammen for utfylling i tillatelsen. Det søkes endret fra utfylling med steinblokk innenfor et areal på 150 m² til utfylling av inntil 2 250 m³ pukk, stein og steinblokker innenfor et areal på inntil 1 550 m². Utfyllingsvolumet er ca. likt fordelt mellom pukk/stein og steinblokker. Pukk/stein er sortert for å ikke inneholde finstoff. Det søkes om å fylle ut på begge sider av eksisterende molo og det er planlagt å benytte siltgardin under utfylling.

Bakgrunnen for søknaden er at det i etterkant av anleggsoppstart har blitt avdekket at massekvaliteten i moloen var dårligere enn vurdert ut ifra forundersøkelsene. Stabilitetskrav fra Vegdirektoratet medfører derfor et behov for utvidet utfylling i sjø med hensyn til stabilitet og erosjonssikring.

På innsiden av moloen vil deler av utfyllingen være på tidligere utfylt sjøbunn og deler vil berøre registrert bløtbunnsområde i strandsonen (verdicode C). På utsiden av moloen vil deler av utfyllingen være innenfor registrert bløtbunnsområde (verdicode C) og resten utenfor. Totalt vil inntil ca. 300 m² av utfyllingene være innenfor registrert bløtbunnsområde i strandsonen.

Lovgrunnlag

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5 kan forurensningsmyndigheten endre vilkår i en tillatelse hvis de fordeler forurenseren eller andre får av at vilkår blir lempet på eller opphevet, er vesentlig større enn de skader eller ulemper det vil føre til for miljøet.

Med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd nr. 2 kan forurensningsmyndigheten endre vilkår i en tillatelse hvis skaden eller ulempen kan reduseres uten urimelig kostnad for forurenseren.

Forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre skal vurderes mot hverandre. Kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurdering

Forurensning

Sjøbunnen på utsiden av moloen er analysert for miljøgifter og i henhold til klassifiseringssystem for sediment (M-608 | 2016 «Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota») anses det øvre sedimentlaget som forurenset. Sedimentet innenfor moloen er ikke prøvetatt. Etter vår vurdering, er det rimelig å anta at forurensningssituasjonen innenfor moloen tilsvarer den på utsiden.

Utfylling på forurenset sjøbunn vil kunne medføre oppvirvling av sediment og spredning av forurensning. Statsforvalteren stiller derfor krav om skånsom utlegging av massene og bruk av velfungerende siltgardin for å hindre partikkelspredning, som omsøkt. For å kontrollere at siltgardinen fungerer etter hensikt opprettholder vi krav om overvåking av turbiditet under utfyllingen.

Pukk og stein i filterlag og fyllingsfot skal bestå av sprengsteinmasser. Sprengstein kan inneholde sprengstoffrester, plast (sprengtråd, fyllingsrør) (jf. vedlagt Faktaark M-1085 | 2018) og annet avfall.

Basert på tiltakets begrensede omfang og at det er lite finstoff i utfyllingsmassen forventes spredning av nitrogenforbindelser vil være begrenset til en eventuell svært kortvarig og lokal effekt.

For å begrense spredning av plast og annen forsøpling stiller vi vilkår om å etablere og følge opp rutiner for å hindre spredning av og sikre opprydding av forsøpling.

Naturmangfoldloven

Endringen omfatter utfylling i et område som delvis går inn i et registrert lokalt viktig (C-verdi) bløtbunnsområde (naturbase.no). Det er i forbindelse med planarbeidet ved Sandøya påvist en meget stor bestand av arten vanlig sandskjell i og utenfor tiltaksområdet. Denne naturtypen endret status fra sårbar til livskraftig i oppdatert rødliste fra 2021, og er derav ikke en rødlistet art.

Innenfor bløtbunnsområdet er det i tillegg registrert observasjon av sukkertare som er en art av særlig stor forvaltningsinteresse.

Etter Statsforvalterens vurdering oppfylder kunnskapsgrunnlaget de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Tiltaket utgjør et mindre naturinngrep i et bløtbunnsområde som allerede er oppstykket av eksisterende molo. Deler av tiltaksområdet vurderes som allerede forringet gjennom tidligere tiltak, men tiltaket vil også berøre bløtbunn som ikke er direkte påvirket. På denne bakgrunn anser vi tiltaket til å ikke medfører bit-for-bit forringelse av betydning, men det vil bidra til å opprettholde den nåværende fragmenteringen av naturtypen. Den observerte bestanden av vanlig sandskjell er beskrevet som meget sterk. Tiltaket berører kun en liten del av det lokale leveområdet for bestanden og forventes ikke å ha nevneverdig negativ effekt.

Tiltaket vil kunne påvirke bløtbunnsområdene i nærheten av tiltaksområdet gjennom nedslamming og spredning av forurensning. Vi vurderer dette som ivaretatt gjennom krav om velfungerende siltgardin under utfyllingen.

Når tiltaket gjennomføres etter vilkår i tillatelsen, forventes ikke økning i den totale belastningen på økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10. Statsforvalteren anser ikke tiltaket til å utgjøre en vesentlig fare for at forvaltningsmålene for naturtypene og artene som lever der ikke oppnås, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet. Føre- varprinsippet får dermed ikke anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltakene volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakenes og skadens karakter, jf. naturmangfoldloven § 11.

Tiltaket må utføres på mest mulig skånsom måte for å hindre spredning av forurenset sediment og nedslamming av nærliggende miljø. Statsforvalteren stiller krav om velfungerende siltgardin og overvåking med turbiditetsmålinger under utfylling, jf. naturmangfoldloven § 12. Det skal også tas særlig hensyn til andre forhold som kan virke spredningsreducerende, herunder vurdering av strøm, værforhold og tidevann.

Vannforskriften

Med gjeldende vilkår medfører omsøkt endring, etter vår vurdering, ingen vesentlig endring i tiltakets påvirkning på tilstand i vannforekomsten. Det vises derfor til vurderingene etter vannforskriften gjort i vedtak datert 23.02.2022.

Andre forhold

Økt omfang av utfylling er nødvendig for å sikre moloen ved etablering av ny fergekai på Sandøya. Tiltaket anses å være av samfunnsmessig betydning ved at det tilrettelegger for bruk av ny elektrisk passasjerferge på strekningen Brevik – Sandøya – Bjørkøya. Overgang fra motorisert til elektrisk passasjerferge vil redusere forurensende utslipp på denne transportetappen.

Dersom moloen ikke stabiliseres med omsøkt utfylling er det risiko for utrasing. Slik utrasing vil sannsynligvis ha større påvirkning på miljøet fordi det eventuelt foregår uten kontroll og avbøtende tiltak for å hindre partikkelspredning.

Statsforvalteren forutsetter at det aktuelle området har tilfredsstillende stabilitet slik at tiltaket ikke medfører utgliding av grunn eller sjøbunn.

Fremmede arter

Den fremmede arten havnespy (*Didemnum vexillum*, japansk sjøpung) ble første gang observert i Norge i Stavanger i november 2020, og er siden funnet en rekke andre steder langs norskekysten. Høsten 2022 ble den registrert på Koster i Sverige, nær grensen til Norge. Så langt er ikke havnespy registrert i Vestfold og Telemark.

Arten formerer seg raskt, og spres over store områder via skips- og båttrafikk, teiner og annet fiskeutstyr. Den legger seg som store tepper på havbunnen, fortrenger alle andre arter, og kan få store konsekvenser for økologi og naturmangfold.

Vi gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten i § 18 i forskrift om fremmede organismer: *den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold.*

Dersom havnespy blir observert under utførelsen av arbeidet, skal arbeidet stanses og myndighetene varsles umiddelbart. Se vedlegg med lenke til Miljødirektoratet for tiltakshavers plikter og mer informasjon om havnespy.

Konklusjon

Statsforvalteren har lagt vekt på de forurensningsmessige ulempe ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Omsøkt endring anses ikke å forringe vannforekomsten i vesentlig grad og negativ påvirkning på naturmangfoldet vurderes som liten. Endringen er nødvendig for å sikre stabil fergekai som legger til rette for overgang til ny elektrisk ferge.

Etter vår vurdering er fordelene tiltakshaver får ved å endre rammen vesentlig større enn de ulemper endringen medfører for miljøet. Vi endrer derfor rammen i tillatelsen som omsøkt. Vilkår om bruk av siltgardin under utfylling og krav til rutiner for å hindre marin forsøpling vil, etter vår vurdering, redusere spredning av forurensning under utfylling uten urimelig kostnad. Vi stiller derfor disse vilkårene.

Unntak fra forhåndsvarsling og offentlig høring

Vedtaket er vurdert å være av mindre miljømessig betydning fordi det er den samme forekomsten av samme naturtype som berøres og tiltaket ellers ikke medfører negative konsekvenser utover det som allerede er vurdert og lagt til grunn i vedtak av 23.02.2022.

Statsforvalteren har derfor, med hjemmel i forurensningsforskriften § 36-9 andre ledd bokstav b, unntatt saken fra forhåndsvarsel til andre enn sakens parter (§ 36-7) og forhåndsvarsel til allmennheten (§ 36-8).

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Porsgrunn kommune skal betale gebyr for vårt arbeid med behandling av søknad om endring av tillatelse jf. krav i forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) § 39-4, *gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser*. Grunnlaget for valg av gebyrsats er ressursbruk ved behandling av søknaden.

Statsforvalteren varsler at vi vil vedta gebyrsats 8 for saksbehandlingen, som tilsvarer kr. 10 500,- jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Eventuelle merknader til varsel om gebyr sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark **innen to uker**.

Klageadgang

Vedtaket om endring av tillatelse kan påklages av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen tre uker** fra underretningen om vedtaket er kommet frem. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

En eventuell klage skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Klageinstansen er Miljødirektoratet.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår - Tillatelse etter forurensningsloven til mudring, peling og utfylling ved Sandøya fergekai for Porsgrunn kommune

Kopi til:

Fiskeridirektoratet - region sør
Grethe Marie Ø Knutsen
Robin Mortensen
Nils Jørgen Stamland
Naturvernforbundet i Telemark

Postboks 185 Sentrum
Sundet 1
Søndre Maiensveg 18
Nedre Gyltemyr 29

5804 BERGEN
3950 Brevik
3950 BREVIK
3731 Skien

Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Forum for Natur og Friluftsliv i Telemark	Postboks 3089	3707	SKIEN
RAMBØLL NORGE AS	Postboks 427 Skøyen	0213	OSLO
Solveig Stamland Eriksen	Nordre Maiensveg 4	3950	Brevik
Geir Olaf Haldorsen	Søndre Maiensveg 22	3950	Brevik
Torhild Synnøve Weber	Sundet 9	3950	Brevik
Norsk Ornitologisk Forening avdeling Telemark	Postboks 1076 Gimsøy	3719	SKIEN
Rambøll Norge AS v/Dypvik			
Jan Breili	Sandakervegen 11	3736	SKIEN
Per Einar Halvorsen	Heistadtangen 22	3941	PORSGRUNN
Leif Stjernholm Bryn	Søndre Maiensveg 11	3950	Brevik
Bente Haldorsen	Søndre Maiensveg 22	3950	BREVIK
Marit Karlsen	Søndre Maiensveg 7	3950	BREVIK
Brit Mortensen	Søndre Maiensveg 18	3950	BREVIK
KYSTVERKET SØRØST	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Porsgrunn kommune v/Lia			
Freidun Cecilie Grue	Sundjordgata 31	3933	Porsgrunn
Vidar Olaussen	Kølbrenna 120, 2388 Brumunddal, Søndre Maiensveg 16	3950	BREVIK
Tove Skare	Sandakervegen 13	3736	SKIEN
Frode Charles Stamland	Sundjordgata 31	3933	Porsgrunn
Svanhild Vik	Box 22, 3991 Brevik, Sandøyvegen 3	3950	BREVIK
Naturvernforbundet i Telemark	Fogtegata 19	3936	PORSGRUNN
Vidar Ballestad	Sundet 5	3950	BREVIK
Arne Yngvar Nilssen	Søndre Maiensveg 17	3950	BREVIK
Norges Jeger- og Fiskerforbund avdeling Telemark	Bøgata 8	3800	BØ I TELEMARK
GRENLAND HAVN IKS	Strømtangvegen 39	3950	BREVIK
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Tone Kringlebotn Bryn	Søndre Maiensveg 11	3950	Brevik
Arve Risø	Sundet 1	3950	Brevik
Ole Martin Stamland	Arne Garborgs Gate 103	3718	Skien
Rolf Harry Tande	Søndre Maiensveg 9	3950	Brevik
Nils Kristian J Weber	Sundet 9	3950	Brevik